

UCHWAŁA Nr XXXV/277/2017

RADY GMINY ŻARNÓW

z dnia 27 grudnia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na 2018 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1875), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z póź. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1 Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018, zgodnie z załącznikiem Nr 1, Nr 2 i Nr 3.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący
Rady Gminy
Wojciech Baran

*Załącznik Nr 1
do Uchwały
Nr XXXV/277/2017
Rady Gminy Żarnów
z dnia 27 grudnia 2017r.*

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH NA 2018 ROK**

Żarnów, grudzień 2017 rok

I. WPROWADZENIE

W grupie wielu problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż dotyczą różnych sfer naszego życia i powodują wielorakie szkody (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) zarówno te wymierne, związane choćby z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi czy przestępczością, jak te niewymierne, jakim są cierpienie i ból. Należy zdawać sobie sprawę z tego, że dotyczą zarówno kraju, społeczności lokalnej, jak i konkretnej rodziny. Problemy wynikające z nadużywania napojów alkoholowych najczęściej kojarzą się z uzależnieniem. Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja 10 (ICD 10). W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatry, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i jest nakierowane na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu. Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln.

Z raportu TNS Polska "Spożycie alkoholu w Polsce w 2012 r." wynika, że alkohol dla współczesnych Polaków jest przede wszystkim dodatkiem do dobrej zabawy i spotkań w gronie rodziny czy przyjaciół. Najchętniej spożywamy alkohol w domu (67 proc. badanych) oraz u przyjaciół, znajomych (24 proc.), głównie dla relaksu lub ze względu na szczególne okazje. W strukturze spożycia dominuje piwo (87,6 proc.), na drugim miejscu są mocne alkohole (7 proc.), na trzecim - wino (5,3 proc.). Kobiety szczególnie preferują wino oraz drinki, mężczyźni - piwo i mocne alkohole. To specyfika ostatnich lat, spożycie piwa i wina w Polsce wzrosło o połowę w ciągu ostatniej dekady. Badania obalają też inny stereotyp: że szczególnie dużo alkoholu piją gorzej wykształceni. Okazuje się, że jest wręcz przeciwnie: wśród osób po studiach jest aż 90 procent pijących. To więcej niż wśród osób z wykształceniem średnim (84 proc.), zawodowym (81 proc.) czy podstawowym (70 proc.). Niepokojące jest to, że szczególnie dużo pijących jest wśród ludzi młodych. Po alkohol sięga np. aż 94 proc. osób w wieku 18-24 lata. Wśród emerytów co czwarty deklaruje się jako niepijący. W roku 2011 zostały przeprowadzone badania na grupie osób w wieku 15-18 lat w ramach Europejskiego Programu Badań Szkolnych na Temat Alkoholu i Innych Narkotyków – ESPAD, w trzecich klasach szkół gimnazjalnych oraz drugich klasach szkół ponadpodstawowych. Wyniki badań wskazują, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną używaną przez młodzież. Do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 87% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 95% uczniów II klas szkół średnich. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo. Niestety rosną również wskaźniki spożycia napojów wysokoprocentowych. Do upicia się w ciągu ostatniego roku przed badaniem przyznało się ponad 50 % piętnastolatków i ponad 70 % siedemnastolatków. Z raportu PARPA wynika, że co czwarty chłopiec w wieku 15-16 lat i co piąta dziewczynka w tym samym wieku upili się w czasie miesiąca przed badaniami. Godne odnotowania jest to, że spada odsetek młodzieży, która dostępność alkoholu ocenia, jako łatwą, choć wciąż jest on bardzo wysoki. Łatwość dostępu do piwa, jako wysoką ocenia ponad 80 procent piętnastolatków i ponad 70 procent siedemnastolatków.

Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie powinna budzić powszechny niepokój. Jednak ciągle jeszcze akceptowane są wzorce intensywnego spożywania alkoholu. Można zauważyć tendencję do lekceważenia zagrożeń oraz konsekwencji wynikających z takiego sposobu spożywania alkoholu. Dopiero uzależnienie aktywizuje najbliższe otoczenie osoby pijącej do poszukiwania rozwiązań.

Corocznie z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób. Z danych Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka dla zdrowia, po nadciśnieniu tętniczym i nikotynie, a przed np. chorobami nowotworowymi. Nadużywanie alkoholu uważane jest za jedną z ważniejszych przyczyn zwiększających ryzyko zgonu przed 65 rokiem życia, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Rozmiary szkód związane z nadużywaniem alkoholu mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych.

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wymieniony akt prawny stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program ten jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŻARNÓW

Gmina Żarnów pod względem fizyczno – geograficznym należy do prowincji Wyżyna Małopolska, podprowincji Wyżyna Środkowo-Małopolska, makroregionu Wyżyny Przedborskiej i mezoregionu Wzgórza Opoczyńskie. Pod względem administracyjnym od 1999 roku należy do województwa łódzkiego i położona jest w powiecie opoczyńskim, we wschodniej części województwa łódzkiego, będąc gminą graniczną (do nowego podziału administracyjnego należała do województwa piotrkowskiego). Od północy graniczy z gminą Białaczów, od zachodu z gminą Paradyż i Aleksandrów, od południa z gminą Przedbórz i Fałków, zaś od wschodu z gminą Końskie i Ruda Maleniecka. Ludność gminy Żarnów na koniec grudnia 2016 roku wynosiła 6 060 mieszkańców. Powierzchnia Gminy to 14 070 ha, w skład Gminy wchodzi 41 miejscowości, w tym 30 sołectw.

W Gminie Żarnów funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. J. Bartoszewicza w Żarnowie oraz Szkoła Podstawowa w Klewie. Szkolnictwo na poziomie średnim reprezentowane jest przez Zespół Szkół Zawodowych. Oprócz bibliotek znajdujących się w szkołach, na terenie Gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Żarnowie z filią w Skórkowicach i Miedznej Murowanej. W kilkunastu miejscowościach funkcjonują świetlice środowiskowe, które są alternatywnym miejscem spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Gminy.

Pomoc społeczną na terenie gminy organizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i samorządowymi oraz instytucjami w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy GOPS w Żarnowie w latach 2014 - 2016

Tabela nr 1. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarnowie

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2014	240	752
2015	256	763
2016	252	693

Źródło: Dane własne

Porównując dane w latach 2014, 2015 i 2016 widać, że w 2016 roku nieznacznie zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela nr 3. Główne powody ubiegania się o pomoc społeczną

Powód ubiegania się o pomoc	2014 rok	2015 rok	2016 rok
Ubóstwo	163	183	134
Bezrobocie	95	109	74
Niepełnosprawność	79	71	74
Długotrwała choroba	131	121	123
Bezradność w sprawach opiek. – wychowawczych	31	41	46
Alkoholizm	11	21	23

Źródło: Dane własne

Jak wynika z tabeli problem ubóstwa jest od 2014 roku głównym problemem mieszkańców Gminy Żarnów, w dalszej kolejności długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i alkoholizm. Na ubóstwo w gminie Żarnów składa się: długotrwała choroba i niepełnosprawność, bezrobocie niski poziom wykształcenia mieszkańców, typ rodziny (wielodzietność), alkoholizm oraz niskie dochody.

Od grudnia 2016 roku na terenie Gminy Żarnów w Niemojowicach funkcjonuje Dzienny Dom „Senior-WIGOR”. Dom zapewnia wsparcie 25 uczestnikom - seniorom, nieaktywnym zawodowo, w wieku powyżej 60 roku życia. Usługi kierowane do Seniorów obejmują usługi socjalne, edukacyjne, kulturalno - oświatowe, sportowo- rekreacyjne, aktywności ruchowej, aktywizujące społecznie, terapii zajęciowej i inne.

Nad poziomem bezpieczeństwa publicznego czuwa Komisariat Policji w Paradyżu.

Z danych Komisariatu Policji w Paradyżu wynika, że w okresie od 01.01.2016 r. do 30.11.2016 r. liczba interwencji na terenie Gminy Żarnów wyniosła 1174. Były to interwencje domowe - 76 i interwencje w innych miejscach - 1098. W 2016 roku przeprowadzono 407 spraw o wykroczenia, w tym: kradzież mienia - 8, wykroczenia chuligańskie - 8, kierowanie w stanie nietrzeźwości - 15, inne wykroczenia - 376. W 2016 roku Komisariat Policji w Paradyżu prowadził 40 spraw o przestępstwa, w tym włamania - 8, kradzieże - 8, kierowanie w stanie nietrzeźwości - 7, inne przestępstwa - 17. Natomiast w tym

samym okresie 2017 roku zanotowano 879 interwencji policyjnych, w tym: interwencje domowe - 66 oraz inne interwencje, szczególnie w miejscach publicznych - 813. Liczba wykroczeń wyniosła ogółem - 481, w tym między innymi: kradzież mienia - 2, wykroczenia chuligańskie - 96, kierowanie rowerem w stanie nietrzeźwości - 8 oraz inne wykroczenia, w tym z ruchu drogowego - 269. Ponadto w tym okresie odnotowano łącznie 21 przestępstw, w tym: włamania - 1, kradzież mienia - 7, kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości - 2 oraz inne przestępstwa - 6.

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, które są spowodowane różnymi czynnikami. Najważniejsze problemy rodzin z terenu Gminy Żarnów to:

1. Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy, poszukujących pracy i akceptujących istniejący poziom wynagrodzenia nie znajduje zatrudnienia. Skutkiem bezrobocia jest spadek dochodów rodzin, rozszerzenie się społecznych kręgów ubóstwa, degradacja psychiczna i moralna osób pozostających bez pracy (poczucie beznadziejności, pesymizm, uczucie społecznej bezużyteczności) oraz zjawiska patologii społecznej - alkoholizm, narkomania, przestępczość itd. Bezrobocie wpływa na dezintegrację rodziny oraz pociąga za sobą szereg problemów społecznych, a jednym z największych jest alkoholizm i problemy opiekuńczo – wychowawcze. Konsekwencją długotrwałego bezrobocia może być także rozpad rodziny, gdyż pozostawanie bez pracy i poczucie wykluczenia społecznego nasila niezadowolenie i frustrację.

Podstawowym miernikiem poziomu bezrobocia jest stopa bezrobocia. Stopa bezrobocia w powiecie opoczyńskim w **miesiącu październiku 2017 roku wyniosła 6,1%** i była niższa o 2,5% od stopy procentowej dla powiatu odnotowanej w końcu 2016 r. (8,6%). W porównywanym okresie spadek dla kraju wyniósł 1,7%, natomiast dla województwa łódzkiego 1,8%.

Stopa bezrobocia w powiecie opoczyńskim w październiku 2017 roku była niższa od stopy bezrobocia w wojewódzkie łódzkim o 0,7% oraz niższa od krajowej stopy bezrobocia o 0,5%.

Kraj / województwo / powiat	Bezrobotni zarejestrowani (w tysiącach)	Stopa bezrobocia w % (do aktywnych zawodowo)	Stopa bezrobocia w % (porównanie do poprzedniego miesiąca)	Stopa bezrobocia w % (porównanie do 31-12-2015 r.)
Polska	1 308,0	6,6	- 0,2	- 1,7
Łódzkie	72,2	6,8	- 0,3	- 1,8
Opoczyński	1,8	6,1	+0,1	- 2,5

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opocznie na koniec listopada 2017 roku wyniosła **1.861 osób**. Kobiety stanowiły 58,62%.

W tym okresie z terenu Gminy Żarnów w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 189 osób, w tym 111 kobiet, w tym 60 osób do 30 roku życia, 49 osób po 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne - 55 oraz osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy - 150.

Przyczyną bezrobocia na terenie Gminy Żarnów jest między innymi niskie wykształcenie, a także jego niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. W ostatnich

latach wyjazdy zagraniczne, a co za tym idzie rozbitcie rodzin stały się częstym zjawiskiem w naszej gminie.

2. Alkoholizm

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu rodziny i społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawić się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego. Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych dla siebie i otoczenia zachowań. Nierzadko członkowie rodziny alkoholika popadają we współuzależnienie. Zjawisko nadużywania alkoholu jest problemem złożonym i trudnym do przezwyciężenia.

Prowadzeniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w gminie Żarnów zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2016 roku Komisja wystosowała 16 wezwań na rozmowę motywującą do leczenia odwykowego z osobami uzależnionymi, z tego 6 osób skierowano do Sądu Rejonowego w Opocznie – celem wydania postanowienia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego. W 2017 roku Komisja wystosowała 24 wezwania na rozmowę motywującą do leczenia odwykowego z osobami uzależnionymi, z tego 8 osób skierowano do Sądu Rejonowego w Opocznie celem wydania postanowienia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W 2017 roku w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego raz w miesiącu w wymiarze 3 godzin dyżury pełni specjalista pracy z rodziną, ponadto od lutego w wymiarze 6 godzin w miesiącu dyżur pełni terapeuta uzależnień, do którego zadań należy prowadzenie psychoterapii indywidualnej osób uzależnionych, psychoterapii indywidualnej osób współuzależnionych, udzielania konsultacji i porad, pomoc w poszukiwaniu ośrodków leczenia.

Ponadto Komisja kieruje osoby uzależnione na terapię do terapeutów do Poradni Terapii Uzależnień w Opocznie oraz prowadzi kontrolę punktów podawania i sprzedawania napojów alkoholowych. W Gminie Żarnów funkcjonuje Grupa Anonimowych Alkoholików „Nadzieja”. Spotkania grupy AA „Nadzieja” w Żarnowie odbywają się dwa razy w tygodniu - w środy oraz niedziele.

Coraz częściej z problemem alkoholizmu boryka się młodzież. Przyczyną tego problemu wśród młodzieży jest brak nadzoru nad dziećmi spowodowany brakiem czasu, a często zagranicznymi wyjazdami rodziców. Ponadto młodzież nie posiada wzorców osobowych – aby być zauważonym w swoim środowisku często sięgają po alkohol. Brak zagospodarowania czasu wolnego i problemy rodzinne przyczyniają się do pogłębienia tego problemu. Z ankiet przeprowadzonych przez Szkoły z terenu Gminy Żarnów wynika, że prawie 90% uczniów przyznaje się do picia alkoholu. Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo, a w dalszej kolejności wódka i wino. Młodzież najczęściej jest częstowana przez kolegów na prywatkach, czy wspólnych wycieczkach. Ponad 30% ankietowanych twierdzi, że samodzielnie kupuje alkohol w sklepie. Wynika z tego że ograniczenie dotyczące wieku

kupujących nie jest egzekwowane. Niepokojącym jest również fakt, iż 11% wskazało, że zostało poczęstowane alkoholem przez osoby dorosłe. Ponad 90% uczniów ma świadomość, że szkodzi swojemu zdrowiu, że nadużywanie alkoholu może prowadzić do uzależnienia. Prawie 60% ankietowanych rozmawia ze swoimi rodzicami na temat szkodliwości alkoholu. Natomiast w 40% rodzice w ogóle nie podejmują rozmów na ten temat ze swoimi dziećmi, zrzucając odpowiedzialność na szkołę.

3. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i przemoc

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych to problem, który ma różne podłoże. Przeważnie jest nim ubóstwo, bezradność życiowa, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza, wychowawcza i materialna rodziny. Niemożność zapewnienia właściwej stopy życiowej swojej rodzinie często prowadzi do konfliktów na linii rodzic – dziecko oraz pomiędzy samymi rodzicami. Innymi czynnikami nasilającymi ten problem jest przemoc i alkoholizm. Zjawisko przemocy bardzo często występuje wspólnie z alkoholizmem, choć przyczyn tego problemu może być wiele – wygórowane ambicje rodziców w stosunku do dzieci, problemy emocjonalne, brak czasu dla dzieci. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zarządzeniem Wójta Gminy Żarnów z dnia 29 listopada 2011 roku został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Zespół Interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi. Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna, informacyjna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. W 2017 roku zostało założonych 10 Niebieskich Kart, w tym w 9 przypadkach przemoc w rodzinie wiąże się z nadużywaniem alkoholu. W celu wsparcia rodzin, które nie radzą sobie z problemami opiekuńczo – wychowawczymi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystenta rodziny. Asystent rodziny pomaga w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci, wspiera rodzinę w miejscu jej zamieszkania.

III. ZASOBY GMINY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY

Na terenie Gminy Żarnów funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają za zadanie przeciwdziałać problemom alkoholowym. Są to przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarnowie
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żarnowie
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Skórkowicach
- Szkoła Podstawowa im. J. Bartoszewicza w Żarnowie
- Szkoła Podstawowa w Klewie
- Zespół Szkół Zawodowych w Żarnowie

Poza terenem Gminy Żarnów swoje siedziby mają również inne instytucje działające na rzecz mieszkańców naszej gminy dotkniętych problemem alkoholizmu, współpracujące z miejscowymi służbami:

- Komisariat Policji w Paradyżu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie
- Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie
- Sąd Rejonowy w Opocznie
- Prokuratura Rejonowa w Opocznie
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Opocznie
- Poradnia Terapii Uzależnień
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Opocznie

IV. CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2018 ROKU

Harmonogram działań określa cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku, które dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz są zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sformułowano je uwzględniając dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją Programu w latach ubiegłych.

Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych ze spożyciem alkoholu przez mieszkańców Gminy Żarnów oraz ukazywanie młodym ludziom alternatywnych form spędzania czasu wolnego

Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	1. Zwiększenie oferty terapeutycznej dla mieszkańców Gminy poprzez korzystanie z porad i terapii specjalistów zatrudnionych w Zespole Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa specjalistycznego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	Terapeuci PCPR Opoczno	Cały rok Cały rok
	2. Korzystanie z pomocy terapeutycznej w Poradni Terapii Uzależnień w Opocznie.	Psycholog, terapeuta	Cały rok
	3. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu.	Psycholog, terapeuta Komisja, GOPS	Cały rok Cały rok
II. Udzielanie rodzinom, w których	1. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego osób uzależnionych.	Komisja, Terapeuta, GOPS,	Cały rok

występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	2. Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia.	Komisja	Cały rok
	3. Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i kierowanie w razie potrzeby wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Komisja	Cały rok
	4. Pomoc dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym poprzez korzystanie z porad terapeutów oraz porad pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS.	Terapeuci, GOPS	Cały rok
	5. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”.	Zespół Interdyscyplinarny	Cały rok
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i innych aktywnych form spędzania czasu wolnego, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	1. Działalność informacyjno-edukacyjna poprzez zakup materiałów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla szkół, świetlic, placówek służby zdrowia.	Prelegenci Komisja	Cały rok
	2. Szkolenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy.	Prelegenci	Rok szkolny
	3. Prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.	Prelegenci	Rok szkolny
	4. Szkolenie członków Komisji.	Prelegenci	Cały rok
	5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez realizację szkolnych programów profilaktycznych i pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych oraz działań profilaktycznych w świetlicach szkolnych.	Pedagog szkolny, Nauczyciele, Prelegenci	Cały rok
	6. Utrzymanie bazy sportowej na zajęcia pozalekcyjne, w tym prace przy boiskach sportowych będących alternatywnym miejscem spędzania czasu wolnego.	Komisja	Kwiecień – grudzień
	7. Dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci	Komisja	Styczeń - luty, lipiec- sierpień

	<p>i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych.</p> <p>8. Zakup pomocy i środków dydaktycznych, literatury problemowej do realizacji pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych i działań profilaktycznych w świetlicach szkolnych, konkursy edukacyjne i profilaktyczne</p> <p>9. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie imprez bezalkoholowych połączonych z promocją alternatywnych sposobów na życie oraz wspieranie innych inicjatyw sportowo-rekreacyjnych i edukacyjnych połączonych z akcjami lub edukacją publiczną w zakresie profilaktyki uzależnień</p> <p>10. Udział dzieci i młodzieży w imprezach artystyczno-edukacyjnych oraz zajęciach sportowych propagujących zdrowy styl życia, w tym w zajęciach pozalekcyjnych</p> <p>11. Organizowanie imprez i spotkań, min.: Dzień Dziecka, festyn rodzinny, zabawa bezalkoholowa, Rajd z Mikołajem, spotkanie opłatkowe dla z rodzin z problemem alkoholowym, itp.</p>	<p>Komisja, Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele Komisja Klub AA Animatorzy sportowi</p> <p>Nauczyciele Animatorzy sportowi</p> <p>Komisja, Klub AA Nauczyciele PTTK</p>	<p>Rok szkolny</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Kwiecień – grudzień</p>
<p>IV.Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</p>	<p>1. Współpraca i wspieranie działań klubu AA "Nadzieja" w Żarnowie.</p> <p>2. Kontynuacja współpracy ze Stowarzyszeniem Abstynenckim „Opoka”</p> <p>3. Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień w Opocznie.</p> <p>4. Kontynuacja współpracy z Sądem Rejonowym w Opocznie III Wydziałem ds. Rodzinnych i Nieletnich.</p> <p>5. Współpraca ze Stowarzyszeniem Rodziców i Opiekunów Osób Niepełnosprawnych, z Warsztatami Terapii Zajęciowej oraz Towarzystwem Walki z Kalectwem.</p> <p>6. Współpraca z pedagogami szkolnymi, nauczycielami dotycząca</p>	<p>Komisja</p> <p>Komisja</p> <p>Komisja</p> <p>Komisja</p> <p>Komisja, GOPS</p> <p>Komisja, GOPS</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>

	rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży. 7. Współpraca z Komisariatem Policji w Paradyżu. 8. Współpraca z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Żarnowie, Wiejskim Ośrodkiem Zdrowia w Skórkowicach. 9. Współpraca z PTTK w Żarnowie	Komisja, GOPS Komisja, GOPS Komisja	Cały rok Cały rok Grudzień
V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	1. Prowadzenie kontroli przestrzegania zakazów i ograniczeń określonych w art. 13 ¹ i 15 oraz podejmowanie odpowiednich interwencji w związku z ustaleniami kontroli. 2. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. 3. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży, podawania i sprzedawania napojów alkoholowych. 4. Opiniowanie wniosków o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w sprawie limitu oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawanie alkoholu.	Komisja, Policja Komisja, Policja Komisja, Policja Komisja	Cały rok Cały rok Maj – październik Cały rok
VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	1. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez kierowanie do Centrum Integracji Społecznej i wspieranie działań CIS	Komisja, GOPS	Cały rok
VII. Działania na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych oraz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców	1. Prowadzenie przez Policję kontroli kierowców w zakresie trzeźwości. 2. Kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	Policja Komisja Policja	Cały rok Maj – październik
VIII .Działalność administracyjna Komisji	1. Zakup materiałów biurowych, literatury problemowej na potrzeby Komisji, placówek służby zdrowia, klubu AA, świetlic szkolnych 2. Określenie zasad wynagradzania członków Komisji zgodnie z załącznikiem Nr 3.	Komisja Nauczyciele Komisja	Cały rok Cały rok

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Żarnów, a w szczególności osoby wyłaniane w trakcie pracy różnego typu instytucji: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, szkół, Komisariatu Policji, służby zdrowia. Niezbędne jest jednak objęcie całej populacji profilaktyką w zakresie m.in. zdrowia i zdrowego stylu życia, szkodliwości używek jak i nieakceptowanych społecznie zachowań.

W szczególności adresatami Programu są mieszkańcy należący do następujących grup:

- konsumenci alkoholu;
- osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby nadmiernie pijące;
- rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym;
- dzieci i młodzież szkolna.

Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci i młodzież uczęszczające do szkół na terenie Gminy Żarnów.

VI. FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza miejscem sprzedaży.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu Gminy na rok 2018 w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

W 2018 roku planowana wysokość dochodów z tytułu opłat za wydane zezwolenia wyniesie 90 000 złotych. Na realizację zadań określonych w Programie przeznacza się kwotę 78.000 złotych. Natomiast kwota 4.000 złotych została ujęta w planie budżetu Gminy na rok 2018 w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii, a kwota 8.000 złotych została ujęta w planie budżetu Gminy na rok 2018 w dziale 852 – pomoc społeczna, rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Szczegółowy plan finansowy wydatków na rzecz realizacji Programu przedstawia załącznik Nr 2 do Uchwały Rady Gminy w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018.

VII. MONITORING GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy,
- analizy danych na temat problemu alkoholowego w gminie,

- sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie przedłożone Radzie Gminy do końca II kwartału 2018 roku.

Przy ocenie Programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi.
2. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi – między innymi współzależnieni, uzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
3. Liczba osób przyjętych przez Komisję i motywowanie do leczenia odwykowego.
4. Liczba i efektywność kontroli punktów obrotu napojami alkoholowymi.

**Plan finansowy wydatków na 2018 rok na rzecz realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Lp.	Rodzaj wydatków	§	Kwota zł
1.	Wynagrodzenie dla terapeuty za prowadzenie terapii oraz wynagrodzenie dla biegłego lekarza i biegłego psychologa za wystawienie opinii lekarskiej dot. uzależnień oraz opłata sądowa	4170	5.000
		4610	2.000
		4430	1.000
2.	Wynagrodzenie członków Komisji	4300	4.400
3.	Wydatki na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych bieżących dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego	2710	5.000
4.	Dofinansowanie konkursów, programów, warsztatów profilaktycznych i edukacyjnych, pogadanek, koncertów, spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także szkolenia radnych, rodziców, członków Komisji, nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień celem prowadzenia powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy; wywiadówka profilaktyczna, itp.	4300	2.000
		4210	1.000
5.	Dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych	4300	6.000
6.	Udział dzieci i młodzieży w imprezach artystyczno – edukacyjnych, warsztatach profilaktycznych oraz zakup nagród, słodyczy, art. spożywczych dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach oraz w imprezach, turniejach, zawodach sportowych promujących zdrowy styl życia i propagujących życie i zabawę bez alkoholu, w tym wynagrodzenie dla animatora sportowego oraz współpraca z Grupą AA „Nadzieja” w Żarnowie i wspieranie działań grupy –	4010	27.000
		4040	2.000
		4110	4.700
		4120	700
		4210	8.000
		4300	2.000
		4440	1.200

	zabawa bezalkoholowa, festyn rodzinny, trzeźwościowy, wycieczki, Dzień Dziecka, spotkanie wielkanocne, opłatkowe, itp.).		
7.	Zakup pomocy i środków dydaktycznych, materiałów biurowych, literatury problemowej, kaset video do realizacji pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych oraz zakup materiałów biurowych i literatury na potrzeby Komisji	4210	2.000
8.	Zakup piłek i sprzętu sportowego do realizacji pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży szkolnej biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych i sportowych oraz doposażenie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych. Utrzymanie bazy sportowej na zajęcia pozalekcyjne.	4210	4.000

Razem: 78.000

*Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr XXXV/277/2017
Rady Gminy Żarnów
z dnia 27 grudnia 2017r.*

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za udział w posiedzeniu Komisji i pracach na rzecz realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 180 złotych za każde posiedzenie bez względu na czas jego trwania.
2. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności.
3. W/w wynagrodzenie nie przysługuje pracownikom Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy, jeżeli posiedzenie Komisji odbywa się w godzinach pracy.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487) do zadań własnych gminy należy "prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu"

Według art. 4¹ ust. 2 cytowanej ustawy, realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarnowie na 2018 rok został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy.